

Erectiele disfunctie: denk aan diabetes

Mannen die zich met erectiestoornissen bij de huisarts melden, hebben een aanzienlijk verhoogd risico op diabetes mellitus type 2. Dit zou voor de huisarts reden moeten zijn om deze patiënten verder te onderzoeken op een verminderde glucosetolerantie.

In een cross-sectioneel onderzoek van mannen van 20 jaar en ouder die deelnamen aan een bevolkingsonderzoek van 2001 tot 2004 werd nagegaan of er een verband was tussen enerzijds de aanwezigheid van erectiele disfunctie (ED) en een nog niet gediagnosticeerde diabetes mellitus type 2 (DM2), hypercholesterolemie of hypertensie anderzijds. Erectiele disfunctie werd vastgesteld met een gevalideerde vragenlijst.

Aan de hand van de nuchtere

glucosewaarden werd bij 3,3% van de mannen tussen de 40 en de 60 jaar DM2 vastgesteld. Als er sprake was van een erectiele disfunctie was er bij ruim 19% van de mannen sprake van DM2. Na correctie voor gebruikelijke confounders, zoals roken, belaste familieanamnese, verhoogd cardiovasculair risicoprofiel, alcoholgebruik en andere risicofactoren, hadden mannen met erectiele disfunctieklachten een ruim tweemaal zo hoog risico op de aanwezigheid van nog niet bekende DM2 dan mannen zonder deze klachten. In hetzelfde onderzoek kon er geen verband aangetoond worden tussen erectiele disfunctie en de aanwezigheid van voorheen nog niet gediagnosticeerde hypertensie of hypercholesterolemie.

De NHG-Standaard DM2 adviseert bij een aantal aandoeningen en klachten een nuchtere glucosewaarde te bepalen, om een eventueel aanwezige DM2 als oorzaak van de klachten op

te sporen. Erectiele disfunctie komt in deze lijst niet voor. Omdat ED als een laat symptoom van DM2 wordt gezien, wordt in de NHG-Standaard Erectiele disfunctie een nuchter glucoseonderzoek niet aanbevolen, tenzij er andere klachten of verschijnselen zijn die op DM2 wijzen. Aangezien de onderbouwing voor deze stellingname ontbreekt, lijkt herziening van dit standpunt noodzakelijk. Het blijft natuurlijk wel de vraag of het vroegtijdig opsporen van patiënten met DM2 op basis van bijvoorbeeld ED ook leidt tot gezondheidswinst op de lange termijn. Maar dat geldt voor alle in de standaard genoemde risicofactoren. ■

Bèr Pleumeekers

Skeldon SC, et al. Erectile dysfunction and undiagnosed diabetes, hypertension, and hypercholesterolemia. *Ann Fam Med* 2015;13:331-5.

Duidelijkheid over beloop lichen sclerosus

Lichen sclerosus is een chronische huidaandoening van de geslachtsorganen die vooral voorkomt bij vrouwen van 50 tot 70 jaar. De belangrijkste klacht is jeuk, maar de plekken kunnen zich ook ontwikkelen tot huidkanker. Nieuw onderzoek schept duidelijkheid over het beloop van lichen sclerosus.

Van 2008 tot 2014 volgden Australische dermatologen 507 vrouwen van gemiddeld 55 jaar met vulvaire lichen sclerosus. Ze hadden gemiddeld al 5 jaar klachten, zoals jeuk of pijn bij het vrijen. De behandeling met lokale corticosteroiden werd afgestemd op de ernst van de afwijkingen. Vervolgens werd bij elke drie- tot zesmaandelijks controle gekeken naar het effect van de behandeling en zo nodig diagnostiek naar maligne ontaarding verricht. Ook werd gevraagd naar de therapietrouw.

In totaal zeiden 357 (70%) vrouwen therapietrouw te zijn en 150 (30%) ge-

deeltelijk therapietrouw. Tijdens follow-up waren bij 333 (93%) therapietrouwe vrouwen de klachten onder controle, terwijl dit maar bij 87 (58%) gedeeltelijk therapietrouwe vrouwen zo was. Maligne ontaarding kwam geen enkele keer voor bij vrouwen die volledig therapietrouw waren en 7 keer (4,7%) bij vrouwen met gedeeltelijke therapietrouw.

Dit onderzoek vond plaats in de tweede lijn, maar is toch nuttig voor de Nederlandse huisarts. Het geeft namelijk een duidelijk beeld van het beloop en het risico op maligne ontaarding van

lichen sclerosus. De NHG-Standaard Lichen sclerosus geeft aan dat er nog onduidelijkheid is over het risico op maligne ontaarding. Dit onderzoek laat zien dat bij goede therapietrouw het beloop zeer gunstig is en het risico op maligne ontaarding inderdaad zeer laag is. ■

Tobias Bonten

Lee A, et al. Long-term management of adult vulvar lichen sclerosus: a prospective cohort study of 507 women. *JAMA Dermatol* 2015; doi: 10.1001/jamadermatol.2015.0643 [Epub ahead of print].

Foto: Tarzhanova/Shutterstock